

τινα γεῦσιν εὐχάριστον εἰς τινας, ἀπαρέκουσαι· δὲ εἰς ἄλλους· ἀλλ' ὁ λευκὸς οἶνος περιέχων μόνον τὸν χυμὸν τῆς σταφυλῆς ὑπάρχει κουφότερος, καὶ ὀλιγότερον τοικίος, ἐνεργεῖ ὅμως πλείοτερον ἐπὶ τῶν νεύρων. Ἐκτὸς τούτων ἕκαστος οἶνος διακρίνεται καὶ δι' ἰδιαιτέρας τινὸς γεύσεως, τῆς ὁποίας τὴν οὐσίαν ἡ χημεία ἀδυνατεῖ νὰ εὕρῃ. Τῶν ἐξ ἡμισείας ἀναζευγάντων οἶνων διατηρεῖται ὁ χυμὸς τοῦ βότρυος, καὶ τοῦ Φροντινιάν· τῶν δὲ ἐντελειστέρων οἶων Βουργουνδικῶν, ἡ εἰδικὴ γεῦσις διαφέρει τῆς τοῦ καρπού, ὅθεν παράγεται, ἐγενήθη δὲ ἐκ χημικῆς τινος ἀλλοιώσεως.

Ὁ χημικὸς Brand ἀναλύει διαφόρους οἶνους προσδιώρισε τὴν σχετικὴν ποσότητα τοῦ ἀλκοολίου αὐτῶν κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

| Οἶνος            | ποσότης ἀλκοόλιου. |
|------------------|--------------------|
| Porto            | 23 1/2 τοῖς 0 0    |
| Madere           | 23                 |
| Constance        | 19                 |
| Cap              | 18                 |
| Cherry           | 17 1/2             |
| Bordeau (claret) | 14 1/2             |
| Blanc            | 12                 |
| Champagne        | 11                 |
| Bourgogne        | 8—8                |
| Porter           | 7—9                |

Οἱ οἶνοι τῆς Ἰσπανίας καὶ Λουσιτανίας νοθεύονται δι' ἐπιστάτου ἀλκοολίου ἐκτὸς τοῦ φυσικοῦ ὅθεν ἀπεχθί νουσι καρηθετικοί καὶ ἐπικίνδυνοι εἰς τοὺς πίνοντας. Ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν ἐπαι εἶται ὡς κούρος καὶ ἡδύς· ὁ Βορδιγαλλικὸς (Claret) ὡς περιέχων ὀλίγον ἀλκοόλιον. Οἱ δὲ ἀφρώδεις καθὼς ὁ Champagne λαμβάνουσι τὸ πλεονέκτημα τοῦτο ἐκ τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος καὶ ἀκολούθως δύνανται νὰ βλάψωσιν.

Ἐκτὸς τοῦ ἀλκοολίου καὶ τοῦ ἀρώματος ὁ οἶνος περιέχει καὶ ὀξύ τρυγικόν, μὴ ἐνεργοῦν ὅμως ἐπαισθητῶς ἐπὶ τοῦ σώματος. Ὁ δὲ ζύθος περιλαμβάνων ὀλιγότερον ὀξύ, καθὼς καὶ ἀλκοὸλ, πλεονεκτεῖ κατὰ τὴν μυκώδη καὶ τὴν θρεπτικὴν οὐσίαν· τὸ δὲ χούμελι, φυσικόν, τὸ ὁποῖον ἐμβαίνει εἰς τὴν κατασκευὴν του, καθιστᾷ αὐτὸν ναρκωτικόν ὅθεν τὸ ποτὸν τοῦτο ἀντὶ νὰ ἐρεθίσθῃ ἀποκοιμίζει καὶ παχύνει.

Ὁ δριμύς ζύθος λεγόμενος παρὰ τῶν Ἀγγλῶν ἄλε, περιέχει πολλὴν θρεπτικὴν ὕλην· ἐπερπε δὲ νὰ ἐξορισθῇ ἀπὸ τὴν τράπεζαν τῶν πλουσίων· τούναντιον δὲ ὁ κούρος ζύθος, ἂν μάλιστα δὲν περιέχῃ πολὺ χούμελι, βοηθεῖ τὴν πέψιν. Ὁ Σάδεναιμ, μέγας ἱατρὸς ἐμβαθύνει εἰς τὰ ἁφύρα τῆς διατητικῆς συστήματα, ἐπινεν ἐν ποτήριον τοοῦτου ζύθου ἐπὶ τραπέζης, ἰθεώρει δὲ τοῦτο ὡς προφυλακτικὸν τῆς λιθιάσεως.

Ἡ δὲ ῥακή, τὸ ρούμ, καὶ τὰ τοιαῦτα ἐνεργοῦσι δηλητηριῶς σχεδὸν ἐπὶ τοῦ στομάχου πνόμενα, μάλιστα δὲ τῶν νευρικῶν ἀτόμων· ἀλλὰ καὶ οἱ εὐρωστότατοι δὲν ἀντέχουσιν εὐκόλως εἰς τὴν καυσικὴν των δυνάμιν· ὅθεν προτιμῶμεν τὸ ρούμ, διότι ἡ μίξις τοῦ σάκ-

χαρος καὶ τοῦ μηδομήλου μετριάζει ἀρκούντως τὴν φυσικὴν των δριμύτητα.

Ὁ καφὲς καὶ τὸ τὲ κινεῖται καὶ ταῦτα τὸ ἐνέργουσι ὑπὸ τῶν νεύρων, ἐπιταχύνουσι τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος καὶ ἐμποδίζουσι τὸν θάνατον. Πολλὰ ἐρεθίζονται κατ' αὐτῶν δεινὰ· ἀλλὰ ζώμεν ἀπονησκόμεν, καθὼς σχεδὸν ἄλλοτε. Εἰς μὲν δόκτορες Johnson, Hanway καὶ μάλιστα τελευταῖος ὁ Χίνεμαν ἐραψώθησαν τόσα κατὰ τῆς χρητικῆς τοῦ καφῆος κατὰ πάσας τὰς οἰκίας πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας· ἀνθρωποὶ νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐμφοροῦνται ὅπως τοῦ νέκταρος τῶν ποτῶν τούτων.

Τὸ τὲ κατὰ τοὺς χημικοὺς δὲν περιέχει οὐδὲν θρεπτικὴν οὐσίαν ἀφ' ἑαυτοῦ· ἐκ δὲ τῶν δύο εἰδῶν τῆς τοῦ πραπίου καὶ τοῦ μελινος, τὸ πρῶτον πλεονεκτεῖ κατὰ τὴν ναρκωτικὴν δυνάμιν. Ἢν γένει δὲ τὸ ἱλαρύνει καὶ ἐξηλεκτρίζει, ἀλλὰ διαφέρει παντελῶς ἀπὸ καφῆος, ἐπειδὴ τὸ αἷμα δὲν κυκλοφορεῖ γοργότερον, καὶ δὲ ἡ καρδία πάλαι ὅπως ὦν σφοδρότερον καὶ ἀεγχερεῖται συκινεῖται. Ἐν γένει οἱ φίλοι τοῦ τὲ ὑπάρχουσι καὶ οἱ ἀποστρεφόμενοι τὸν οἶνον. Διὰ τοῦτο πρὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, κατηχήσατο πλείοτος οἶνος παρὸ σήμερον. Ἀντὶ νὰ πίνωμεν τὲ ἀμέσως μετὰ τὸ δεῖπνον, συμφέρει νὰ παραλείπωμεν τέταρτον ὥραν, ἢ καὶ ἡμίσειαν ὥραν· διότι εὐκόλυνει τὴν πέψιν, ἐρεθίζον ἥπιως τὸν στόμαχον.

Κατὰ τινες τόπους μεταχειρίζονται τὸν καφὲ ἀλλαχού τὸ τὲ, αὐτὸς δὲ ὠρελεῖ ἀμέσως μετὰ τὸ δεῖπνον λαμβανόμενος πρὶν δηλ. ἀρχίσῃ ἐπὶ τὸν καφὲ· περιέχει μυκώδη τινὰ οὐσίαν πικρὰν καὶ πύρρυν· τὸ ἀρωματικόν, ἀποτελεῖσμά τῆς φρούτης· ὅσοι κλίνουσιν εἰς ἀνεύρυσμα, ἢ πάσχουσι τινὰ τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος, ἂς πίνωσι μετὰ τὸν καφὲν καὶ τὸ τὲ, ἡ μάλλον ἂς ἀπέχων ἐντελῶς.

Ἡ κατὰ χηρσις τοῦ σοκολάτου καὶ τοῦ καφῆος περιεχόντων πολλάκις ἐλαῖον ταγγόν βλάπτει τὴν συνήθεα στομάχους.

Ὁ καιρὸς τοῦ ἀκρατίσματος, τοῦ ἀρίστου, καὶ τοῦ δεῖπνου ὑπάρχει αὐθαίρετος· οὐδεὶς λαὸς συμφέρει κατὰ τοῦτο οὐχὶ πρὸς τοὺς ἄλλους· ἀλλ' οὐδὲ τὸς τοὺς ἰδίου αὐτοῦ προγόνους ἐτίετο. Οὕτω π. χ. τὴν Ἀγγλίαν ἐπὶ τῆς Ελισάβετ ἡ ἀριστοκρατικὴν ῥίστα περὶ τὴν 11 ὥραν, εἰδένπει μετὰ τὴν 4 καὶ κατεκλίνετο κατὰ τὴν 6 ὥραν. Νῦν δὲ οἱ ἄγγλοι μολὶς δεῖπνου καθ' ἣν ὥραν ἐκοιμᾶτο ἡ Βάκων, Αἱ κατώτεροι ὅμως τάξεις ἐμμένουσιν ἐν σιόττει εἰς τὰς ἐνδείξεις τῆς φύσεως τρώγουσι πρὸς ὅταν πινῶσι· ἐν γένει δὲ συμφέρει ὁ καιρὸς ὑπάρχει προσδιορισμένος καὶ νὰ μὴ τρώγωμεν ὅπως· Ἀλλὰ ποσάκις τοῦτο νὰ γίνηται; ὁ Κόκκινος γνωμοδοτεῖ δις, ὁ δὲ Σαιντὸντὸς λέγει ὅτι οὐκ ἔστιν ἄλλο τῆς τροφῆς λαμβανομένης εἰς τρεῖς δόσεις βαρύνουσι τὸν γαστρὸν καὶ τὸ σῶμα ἢ ἐξ ἑλπίται διὰ μιᾶς προσφύρουσιν. Καθ' ἡμᾶς τρία γεύματα ἀρκοῦσι, τὰ μὲν δύνανται πρὸς τὸ δὲ τρίτον στερεώτερον. Ἡ αὐστηρία καὶ ἀσιτία βλάπτει οὐχὶ μόνον τοὺς ζῶντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπιγόνους, διότι αἱ ἐπερχόμεναι γενεαὶ γίνονται ἀσθενεῖς καὶ ῥαχίτικαί.